

## Förord:

I detta nummer av Sociologisk Forskning har vi valt att fokusera diskussionen kring kroppens sociologi. Det finns numera en omfattande litteratur inom detta område och vissa sociologer, som t.ex. Bryan S. Turner och Mike Featherstone har bidragit till att omtolka en del klassiska samhällsvetenskapliga teorier i ljuset av den samtida diskussionen om kroppen. Genom att föra in det kroppsliga i samhällsvetenskapen närmar vi oss frågor som rör aktörens status, emotioner, könsidentiteter och den problematiska diskussionen om natur versus kultur.

I sin introduktion till detta temanummer presenterar *Thomas Johansson* några av de centrala teoretiker som har bidragit till framväxten av en diskurs kring kroppen. Här beskrivs också hur en "sektiv tradition" har vuxit fram, dvs. hur vissa författare aktivt har lyft fram och inordnat specifika böcker och teoretiker i en "kroppens sociologi".

*Claes Ekenstam* presenterar ett antal fallstudier ur den manliga självbehärskningens historia. Utifrån såväl samtida som äldre studier av män och deras förhållande till känslolivet, diskuterar Ekenstam historiska förändringar i mäns kroppsliga disciplinering. Vi får bl.a. möta Bill, som går i terapi hos den berömde kroppsterapeuten Alexander Lowen och prästen Jacob Boëthius.

*Anna Johansson* utgår i sin artikel om nicaraguanska kvinnors kroppsuppfattning från sitt eget förhållande till det kroppsliga. Genom att kontrastera sin egen kroppsuppfattning mot den hon möter hos de kvinnor hon träffar i Nicaragua, kan hon diskutera konstruktionen av specifika kulturella förhållningssätt till det kroppsliga.

*Lise Widding Isaksen* utgår i sin artikel från sina egna empiriska studier av om-sorgsarbete. Hon menar att trots att vårdarbetet i stor utsträckning handlar om att förhålla sig till människors kroppar, diskuteras sällan den problematik som är en konsekvens av de olika tabun som reglerar människors syn på kroppsliga utsöndringar och sexualitet. Genom att varva teoretiska resonemang och empiriska exempel pekar Isaksen på hur den samtida människans komplexa förhållningssätt till kroppen påverkar anhörigas relation till sjuka släktingar och vårdarbeters professionella hållning till patienterna.

*Margareta Ljungs* artikel behandlar diskussionen om konstruktionism versus essentialism. Hon lyfter bl.a. fram fransyskornas (dvs. Julia Kristeva, Luce Irigaray och Hélène Cixous) syn på den kvinnliga kroppen. Ljung menar att den feministiska kritiken av dessa teoretikers analyser av kvinnlighet har tenderat att negligera de poänger som finns med att resonera kring hur det kroppsliga gör motstånd mot inordningen i den symboliska ordningen och på så sätt utgör en subversiv kraft mot det som inom denna psykoanalytiska tradition kallas "Faderns lag".

Den avslutande artikeln handlar inte alls om kroppen, utan om ekonomernas Guernica. *Kerstin Jacobsson* och *Geir A. Øygarden* utgår bl.a. från Roland Barthes analyser av mytologier, när de studerar ekonomers flitiga användande av metaforer. I slutet av artikeln skriver de: "Avslutningsvis vill vi emellertid – med största respekt för ekonomernas professionalitet på området – kompensera den något ensidiga metaforiken, genom att medvetet likna marknaden vid en evig rättegång, där en ansiktslös domare outröttligen producerar domslut som ingen jury kan påverka, ingen riksdag lagstifta om, och där 'straffet' aldrig kan överklagas".

Redaktionen för SF vill ännu en gång påminna om jubileumsutgåvan. Hittills är det nästan enbart idéhistoriker som har visat intresse för vårt femtioårsjubileum. Vi uppmanar därför än en gång våra läsare att skicka bidrag till denna antologi.

*Thomas Johansson och Anna-Karin Kollind*